WIELKOPOLANIN

Rok 23. Przedpłata w Poznaniu: Kwartalnie 1,20 mk., z odnosz. do domu 1,45 mk., miesięcznie 40 f. z odnoszeniem 50 f. WIELKOPOLANIN wychodzi codziennie. REDAKCYA: ul. Dolna Wałowa nr. 1, I p.

Poznań, środa 13 września 1905.

Telefon Ekspedycyi: 1013. Telefon Redakcyi: 1142.

Przedpłata na pocztach: Kwartalnie 1,20 mk., z odnoszeniem do domu 1,62 mk. INSERATY od wiersza drobn. 25 f. REKOPISÓW się nie zwraca. EKSPEDYCYA ulica Wodna nr. 15.

Nr. 208.

Najprzew. X. Arcybiskup dr. Stablewski

wydał następujący okólnik zamieszczony w Kościelnym Dzienniku urzędowym dla archidyecezyi gnieźnieńsko-poznańskiej, który poniżej zamieszczamy:

Do Wielebnego Duchowieństwa obydwóch Archidyecezyi.

Mam sobie za obowiązek, jako Zwierzchnik powierzonych Mi Archidyecezyi, odezwać się do ukochanego Duchowieństwa w sprawie przygotowania dzieci do sakramentów św. tak ważnej, bo stanowiącej o całem przyszłem życiu religijnem, a więc o zbawieniu duszy nieśmiertelnej.

Wiadomem Wam z akt Kongregacyi naszych, że tylko w wypadkach wątpliwych co do narodowości mają rodzice decydować, w jakim języku ich dziecko do sakramentów św. ma być przygotowane. W wypadkach zaś, gdzie narodowość rodziców i dziecka nie ulega żadnej wątpliwości, decyduje o tem sam pasterz dusz, mianowicie, gdyby mu wiadomem było, że inaczej decydujący rodzice czynią to przeciw swemu przekonaniu, pod jakimkolwiek pozorem lub naciskiem zewnętrznym. Podobny nacisk bowiem uważano zawsze i wszędzie za gwałt sumienia, dotykający najczulszych strun serca ludzkiego.

Przygotowanie do sakramentów św. należy wyłącznie do Kościoła i to tylko do Mojej kompetencyi, dla tego w obec zbliżających się znów lekcyi przygotowawczych do sakramentów św. uważam Sobie za obowiązek upomnieć, aby najświętsza ta chwila w życiu każdego dziecka katolickiego którejkolwiek narodowości nie była nadużywaną do jakichbądź ubocznych celów. W języku obcym niezdolne jest żadne dziecko przygotować się należycie na tę ważną chwilę, jaką jest dla niego pierwsza spowiedź i pierwsza komunia św., a tem mniej w obcym języku pod przymusem się spowiadać z największych tajników serca.

W obec groźnych antyreligijnych prądów nie tylko Wielebne Duchowieństwo nasze, ale i świeccy dobrej woli mężowie winni rozumieć znaczenie wychowania religijnego i starać się o utwierdzenie wiary, przedewszystkiem w tej najdelikatniejszej i najtkliwszej duszy dziecięcej. Bogu zaś należy dziękować, że Najjaśniejszy Pan wielkodusznie i poważnie pojmuje obowiązek wiary względem Zbawiciela i tem wszystkim poddanym Swoim świeci przykładem.

Wielebne Duchowieństwo zechce w myśl powyższej deklaracyi Mojej w danych wypadkach postępować i ściśle do niej się stósować, wiedząc jak straszną przed Bogiem bierze odpowiedzialność na siebie, gdyby z jego winy osłabiała się wiara w sercach powierzonych mu dziatek.

Dan w Poznaniu, d. 6 września rb.

Arcybiskup Gnieźnieński i Poznański
† Floryan.

Powyższe rozporządzenie — jak słusznie pisze »Dzien. Pozn.« — spowodował nacisk sumienia, jaki władze świeckie poczęły wywierać na dzieci urzędników polaków i osób zależnych, żądając od nich, aby się przygotowywały w języku niemieckim na pierwszą spowiedź i komunią św. W obec tego wkraczania w kompetencyą władzy duchownej i igrania z sumieniami naszych dzieci, Najprzew. X. Arcypasterz jasno i dobitnie zaznacza tak stanowisko władzy duchownej, jak sposób postępowania dla duszpasterzy. Wielkiem to dla nas uspokojeniem, gdy się przekonujemy, że w tych najważniejszych chwilach przygotowania duszy do pierwszych Sakramentów św. decyduje jedynie j ę z y k o j c z y s t y i że nasz X. Arcypasterz tak stanowczo zagradza wszelkim wpływom i naciskom ubocznym, — pragnącym sumienie i zbawienie dusz podporządkować tego rodzaju zakusom, ubliżającym nawet we formie nam polakom. Doświadczenie codzienne wykazuje, jak zgubne skutki wywołuje niemiecka nauka religii po szkołach naszych, ale nacisk, wywierany na dzieci przy przygotowaniu się bezpośredniem dla badania sumienia i urabiania go do najpotrzebniejszych prawd wiary, musiałby do reszty spaczyć i zniweczyć poczucie religijne. Fakt, że się urzędnik odważa wkraczać w te najświętsze prawa dziecka, jest znamiennym dla całego prądu antypolskiego, a stoi w sprzeczności z zaręczeniami i wolą samego cesarza.

Głos Najprz. X. Arcypasterza, tak poważny i spokojny, ale stanowczy i pełen godności, stawia raz na zawsze tamę podobnym zapędom. Mamy więc przynajmniej tę pociechę, że nauka przygotowawcza do Sakramentów św. znajduje się w ręku Kościoła i rodziców.

900-letni jubileusz

Od paru tygodni bliższe i dalsze okolice Konina w Królestwie Polskiem przygotowywały się do wzięcia udziału w niezwykłej uroczystości, jakiej od dawna nie pomiętają strony kaliskie. Oto w dniu 8 września przypadł 900-letni jubileusz męczeńskiej śmierci 5-ciu zakonników polskich, którzy podczas panowania Bolesława Chrobrego szerzyli w Polsce światło nauki Chrystusowej.

Niewielu z nas, prócz duchownych, historyków, lub krajoznawców, świadomy jest zamierzchłych dziejów Kaźmirza i Bieniszewa, może to 900 lecie zachęci niejednego do zapoznania się z niemi. Obszernie je opisuje wydany w samą porę: »Żywot świętych męczenników kazimierskich, z racyi 900-nej rocznicy jubileuszu ich męczeństwa, — wraz z monografią Kaźmirza, napisany przez X. St. Małachowskiego, a poniżej przez nas w krótkości streszczony.

Po męczeństwie św. Wojciecha garstka pozostałych przy życiu towarzyszów świętego, zakonników benedyktyńskich, powróciła do klasztoru w Trzemesznie pod Gnieznem. Gdy w r. 1000 cesarz Otto przybył do polski, aby u grobu św. Wojciecha w Trzemesznie podziękować za cudowne uzdrowienie Bolesław Chrobry kazał przenieść ciało świętego do Gniezna, a Ottonowi i delegatom apostolskim zgotował wspaniałe przyjęcie. Przed odjazdem cesarza Bolesław uprosił go, aby przysłał do Polski więcej zakonników tej samej reguły, co też cesarz przyrzekł i uskutecznił. Za pozwoleniem Ojca świętego opat w Perenne pod Rawenną, Romuald, wysłał zakonników do Polski, — w tej liczbie pustelników Jana i Benedykta.

Udali się oni zrazu do Trzemeszna, lecz, gdy w kilka lat potem, wybuchła wojna między niemcami a polakami i wojsko niemieckie zbliżyło się do Trzemeszna, pustelnicy posunęli się w głąb kraju, w okolicy lesistej i jeziernej, — gdzie dziś znajduje się miasteczko Kaźmierz. Prócz wymienionych znaleźli się tu bracia: Mateusz, Izaak, Krystyn i Barnaba. Ujmując lud okoliczny prostym, pokutniczym trybem swojego żywota, głosili naukę Chrystusową, — spowiadali dorosłych, chrzcili niemowlęta i nowo nawróconych. Według podania, ojcowie żywili się cudownie rozmażającym się łososiem. Wieść o zbożnych ich trudach doszła do króla Bolesława, który też ich odwiedził. Padł im do nóg, a potem brał w swoje królewskie ramienia, ściskał i całował, jak braci, polecając ich modłom siebie i królestwo.

W tej pustelni ponieśli też śmierć męczeńską cnotliwi zakonnicy. Ocalał tylko jeden, Barnaba, który wyprosił łaskę dla zbójów i zamieszkał z nimi w Tęgim borze, później Bieniszewie, gdzie też i dokonał żywota, nawróciwszy towarzyszów swoich. Pełne wiary, poezyi i tchu, zaczerpniętego z odległych czasów, są te opowiadania i obrazy z kronik kościelnych i ksiąg starych, które opisał X. M. w swojem dziele. — Warto je poznać i ducha pokrzepić.

Erewiarz, martyrologium rzymskie, a za niemi i X. Małachowski, ustalają datę męczeństwa pięciu Braci na rok 1005, wbrew twierdzeniu historyka Wojciechowskiego, podającego rok 1003 lub 1004.

Ciała męczenników, pochowane pierwotnie w pustelni, przeniesiono do Gniezna, ztamtąd zabrali je czesi w r. 1038, a prawie w 500 lat potem, wykupione od czechów przez X. biskupa poznańskiego, Jana Lubrańskiego, przeniesiono do kościoła OO. bernardynów w mieście Kaźmirzu, gdzie dotąd spoczywały, skąd je dopiero w piątek ubiegły przeniesiono uroczyście do kościoła w Bieniszewie, odległego o parę wiorst od Kaźmirza. Kościół ten, zamknięty od 40 z górą lat, będzie odtąd w dalszym ciągu ściągał tłumy pobożnych.

Na uroczystości powyższe zjechał biskup dyecezyi kujawsko kaliskiej, J. E. X. Zdzitowiecki, który odbył w czwartek ingres do kościoła Kaźmirskiego, nazajutrz zaś odprawił nabożeństwo w Bieniszewie. Na nabożeństwo to ściągnęły tysiączne tłumy wiernych z dalszych nawet okolic kraju. Niezbyt duża świątynia mogła pomieścić zaledwie cząstkę przybyłych, mimo to jednak nic nie zamąciło powagi chwili, pomimo, że odczuwać się dawał brak jakiejkolwiek organizacyi, któraby czuwała nad porządkiem. —

Katolicyzm w Ameryce.

W Stanach Zjednoczonych północnej Ameryki wolność Kościoła nie wygląda bynajmniej tak pięknie, jak o niej pisze prasa, delektująca się aż do przesytu każdą wiadomością, nadchodzącą z za Antlantyku. Zwłaszcza w ostatnich czasach, przy omawianiu stosunków kościelno-politycznych we Francyi, każdy nie znający dokładnie stanu rzeczy i unoszący się z góry nad prawdziwymi, czy z humbugu amerykańskiego zrodzonymi dziwami postępu u Yankesów, zwykł stawiać za wzór wszelkie urządzenia amerykańskie i swobody, jakich każde wyznanie religijne tamże zażywa. Jakżeż inaczej wyglądają fakty?! Baltimorska »Katholische Volksztg.« przytacza takich faktów wiele, a z nich osądzić można łatwo, że znów nie po samych różach stąpa katolicyzm w Ameryce.

Że rząd waszyngtoński jest nieprzychylny katolikom, nad tem rozwodzi się szeroko historyk amerykański Gilmary Shea. »Błędnem jest mniemanie — pisze on — jakoby wolność religijna w Ameryce polegała na tem, że każdemu wolno wyznawać religią według swego sumienia.«

Konstytucya Stanów Zjednoczonych nie zastrzega nikomu takiej wolności, a mówi jedynie o tem, że »kongres nie może żadnej religii ani wprowadzać, ani przeszkadzać wprowadzeniu tejże.« Każdy zatem Stan może posiadać własną religią, jak to ma miejsce w Massachusets od początku XIX stulecia. — Wolno też każdemu pojedyńczemu Stanowi postanowić, aby religia protestancka stanowiła niezbędny warunek dla osiągnięcia prawa obywatelstwa, prawa wyborczego na rozmaite urzędy, a rząd związkowy nie jest w możności przeszkodzić wydaniu tych postanowień obowiązujących, naturalnie tylko w granicach dotyczącego Stanu. Rząd też nie może bezpośrednio prześladować katolików, czyni to jednak drogą pośrednią, pomijając ich stale w awansach, czy to w armii, czy w marynarce.

Na terytoryum indyjskiem dzieci indyan katolickich bywają oddawane do szkół protestanckich, pod pretekstem, że te szkoły nie są wyznaniowemi; z tego też rzekomo powodu, rząd udziela subwencyi li tylko zakładom protestanckim dla sierót i szpitalom, odmawiając jej instytucyom katolickim. Po przyłączeniu wysp Kuby, Portorico i Filipin do Stanów Zjednoczonych, wprowadzono tam natychmiast śluby cywilne, poczęto sekularyzować cmentarze i szkoły, a gdy na Filipinach powstały »niezależne kościoły« i zagrabiły dawne świątynie kat., rząd waszyngtoński, miast przeszkodzić temu rabunkowi, biskupów, upominających się o swą własność, odesłał na drogę sądową. Podobnie postępują i rządy poszczególnych Stanów. W niektórych nie jest dozwolonem w szpitalach i innych zakładach humanitarnych, kapłanom katolickim odprawiać mszy św., mimo, że nieraz większa część chorych jest wyznania katolickiego. W takich zakładach, zwłaszcza przytułkach dla sierót, praktykuje się prozelityzm

dzieci na wielką skalę, a tym sposobem setki przepadają dla katolicyzmu.

Przed rokiem, wystąpił przeciw tej fabrykacyi protestantów z dzieci katolickich, proboszcz kościoła św. Jana w Clinton w Stanie Massachusetts i udało mu się nawet przeforsować ustawę, zakazującą umieszczania dzieci katolickich w domach protestanckich, lecz rząd Stanów, kokietujący z protestantami, dodał poprawkę: »o ile to możliwem«, tak, że obecnie w wielu wypadkach używa się tego kruczka, aby tylko dogodzić fabrykantom prozelitów.

Tego rodzaju faktów spornej wiązanki możnaby doszukać się w katolickiej prasie amerykańskiej, a wszystkie one są świadectwami żywemi, że i owa osławiona swoboda amerykańska jest właściwie swobodą dla wszystkich — tylko nie dla katolików!

Wiadomości polityczne.

Niemcy. Kanclerz rzeszy hr. Bülow udał się w niedzielę po południu z Baden-Baden do Koblencyi do cesarza. Berliński »Tageblatt« twierdzi, iż kanclerz rzeszy ma na posłuchaniu u cesarza przedłożyć projekt, jakich środków użyć należy, by zapobiedz obecnie panującej drożyznie mięsa.

— Cesarz niemiecki wysłał do króla włoskiego z powodu trzęsienia ziemi we Włoszech, telegram kondolencyjny.

— Minister rolnictwa, Podbielski, oświadczył delegacyi rzeźników na nowej trzygodzinnej konferencyi, iż rząd ewentualnie jest gotów przystąpić do stopniowego otwarcia granicy aż do osiągnięcia zastrzeżonej w traktacie handlowym, wchodzącym z d. 1 kwietnia r. 1906 w życie, cyfry.

Ziemie Polskie. W Warszawie zaświętowali robotnicy od wczoraj, poniedziałku, we wszystkich fabrykach.

— Dzienniki donoszą, iż Królestwo Polskie będzie miało 23 przedstawicieli w dumie państwowej.

Rosya. W Chersonie znieważyli czynnie żołnierze swego pułkownika. Skazano wszystkich na śmierć i wyrok zaraz wykonano.

— W Dobruczy podrzucono bombę w gmachu policyjnym; szef policyi oraz kilku urzędników jest rannych.

— Układy dotyczące zawieszenia broni w Mandżuryi toczą się obecnie pomiędzy obu armiami. Po stronie japońskiej mianowano w tym celu jenerała Fukiszimę, po stronie rosyjskiej pełnomocnikiem jest jenerał Oranowski.

— Po dziesięciodniowych obradach zapadł wyrok sądu wojennego w Odesie, dotyczący 75 marynarzy, którzy się zbuntowali na Pobiedonoscewie; 3 marynarzy skazano na śmierć, 10 na dożywotne więzienie, 33 na roboty przymusowe. Innych uwolniono. Wyrok odczytano przed całą załogą na pancerniku.

— W Baku zaburzenia trwają wciąż, żołnierze są zupełnie z sił wyczerpani. Na ulicach toczą się walki, wiele budynków, które podpalono, spłonęły. — Żołnierzom wydano rozkaz, aby strzelali do podpalaczy, jak również do złodziei, bez różnicy narodowości.

— Car rosyjski nakazał telegraficznie namiestnikowi Kaukazu, aby użył jak najsurowszych środków celem stłumienia zaburzeń.

— Kulikowskiego, mordercę naczelnika miasta Moskwy, hr. Szuwałowa, ułaskawiono na dożywotne więzienie.

— Carowa matka wyjechała do Kopenhagi w sobotę. Car po podpisaniu traktatu pokojowego uda się do Jałty na Krymie.

Francya. Prezydent Loubet wyjechał do Szampanii na manewra.

— Parlament francuski ma być zwołanym pomiędzy 17 a 30 października.

Węgry. Międzynarodowy kongres dla spraw więziennych zakończył obrady w Peszcie. Następny kongres odbędzie się w r. 1910 w Stanach Zjednoczonych.

Hiszpania. W Madrycie odbył się w tych dniach wiec republikański, na którym kandydaci do izby wygłosili mowy programowe. Po wiecu przyszło do krwawego starcia z policyą.

Włochy. Wiadomości o szkodach wyrządzonych przez trzęsienie ziemi są przerażające. Bardzo dużo osób uciekło z zagrożonych miejscowości na wieś, albo też udało się na statkach do Neapolu. W więzieniach rozgrywały się straszne sceny, gdyż więźniowie nie mogli wydobyć się na wolność. Z kościołów spadały posągi, kobiety nieubrane skakały z okien na ulicę. Pewien pastuch razem z całą trzodą został pochłonięty przez powstałą raptem rozpadlinę. Pewien ksiądz spadł z balkonu i został zabity na miejscu. W miejscowości Pirro zapadła się na 40 metrów głęboka skała, na której stał dom. Zginęło przytem 20 osób. Wiele osób zabiło się bądź ze strachu, bądź z rozpaczy. Wszelkie szpitale i przytułki są zrujnowane, rannym brak wszelkiej pomocy i opieki. Trupy leżą na cmentarzach bez trumien, zawinięte jedynie tylko w prześcieradła. Cała Kalabrya przedstawia jedno wielkie rumowisko.

Japonia. Z Tokio donoszą, iż w całem mieście ustały rozruchy i porządek znów przywrócono. Ulice przybrały zwyczajną postać. Katsura omówił sprawę zawarcia pokoju z przywódzcami stronnictw i redaktorami pism. — Inteligentna publiczność bardzo jest zmartwioną zburzeniem chrześciańskich kościołów.

— Jenerałowie Nogi i Nodzu podobno podali się do dymisyi z powodu niekorzystnych dla Japonii warunków pokojowych.

— Całe japońskie ministerstwo w najbliższym czasie ma się poddać do dymisyi.

Anglia. Król angielski powrócił już z Marienbadu do Londynu.

Ameryka. Z powodu ostatnich zaburzeń w Japonii, sympatya amerykan dla japończyków znacznie się oziębiła. Niektóre pisma żądają, aby wysłano eskadrę do Yokohamy dla obrony amerykańskich poddanych.

Wiadomości z blizka i z daleka.

Poznań, dnia 12-go września.

Uczmy dzieci czytać i pisać po polsku!

Szanownym Czytelnikom donosimy, że przenieśliśmy redakcyą naszą z Wielkich Garbar nr. 50, I ptr. do domu przy Dolnej Wałowej numer 1 I piętro. Upraszamy zatem listy do redakcyi wysyłać pod wyżej podanym adresem. Drukarnia i Ekspedycya pozostają przy ulicy Wodnej 15.

* **Ponieważ listy** adresowane z rozmaitemi dodatkami dochodzą nas dopiero po 5—8 dniach, gdyż wędrują do biura tłomaczeń, upraszamy o adresowanie następujące: »Wielkopolanin« Poznań — Poste [illegible] tak adresowane dochodzą nas bez pośrednictwa biura tłomaczeń.

* **Dla wdowy** po garncarzu złożył: p. W. Anioła z W. Gaju 1,45 mrk. — Razem 4,90 mrk.

* **Jak się dowiadujemy** wystawa robót kobiecych odbędzie się, jak i poprzednich, tak i w tym roku w początku grudnia. Bliższe szczegóły podamy później.

* **Z teatru.** Sezon tegoroczny rozpocznie się, jak już donosiliśmy w sobotę najbliższą, dnia 16 bm. Odegraną będzie znakomita komedya Al. hr. Fredry (ojca) »Śluby panieńskie czyli magnetyzm serca« po cenach zwyczajnych. — W niedzielę: »Niewolnice z Pipidówki«, komedya w 4 aktach Michała Bałuckiego. Ceny zwyczajne. — Tu wymieniamy skład tegorocznego personału artystycznego — najprzód szereg osób znanych już Poznaniowi z poprzednich sezonów, potem nazwiska nowoprzybyłych, którzy razem pod kierunkiem dyr. Rygera dźwigać będą podczas miesięcy zimowych strop nieba artystycznego u nas. Będą Eleonora Królikowska, Stanisław i Marya Czerniakowie, Antonina Podgórska, Eugeniusz Prochaska z żoną Władysławą dawniej Cichocką, Stefan Turski, Adolf Poleński, Julian Dobrzański, Aleksander Staniewski i Zygmunt Wesołowski. Po kilku latach przerwy powraca na scenę poznańską Stanisław Szatkowski. Nowych artystów, szczególnie z personału żeńskiego będzie dość duża liczba; mianowicie: Leonia Zwidlicz, Wanda Modzelewska, Helena Michałowicz, Rawicz Herminia, Sikorska Zofia, Rutkowska Julia, Skórska Wanda, Stanisławska Zofia, Mirska Irena — Lenczewski Władysław, Zwidlicz Jan, Boroński Stanisław, Jaracz Stefan i Osterwa Juliusz. Personał administracyjny pozostał z lat poprzednich. W pierwszem przedstawieniu z osób nowoprzybyłych wystąpią pp. Zwidliczowie, Stanisławska i Jaracz. W drugiem pp. Michałowicz, art. teatrów warszawskich i Modzelewska, artystka teatru lwowskiego.

* **Poznań.** (Urząd stanu cywilnego z dnia 11 września rb.) Zapowiedzi: Szewc Fr. Czerwiński z St. Biwan. Szewc W. Sobkowiak z M. Furmańską. Malarz J. Dywelski z M. Werner ur. Mrowińską. Asystent O. Schütze z E. Carqueville. Mularz Józef Wandel z E. Stefany. Kupiec S. Teitelbaum z R. Zadek. — Urodziny. Syna: Oboista W. Adelmeyer. Robotnik Fr. Dziembowski. Robotnik St. Kramer. Garncarz St. Wojsieszak. Farbiarz K. Schoenfeld. Robot. J. Landa. Kupiec J. Salomon. Mularz Aug. Gollnisch. Ślusarz St. Nitschke. Robotnik M. Kowalski. Ślusarz St. Sojka. — Córkę: Kancelista sądowy Fr. Kumples. Krawiec W. Ogrodowicz. Właściciel furmanek St. Wilczyński. Kancelista magistracki R. Hoffman. Piekarz Wł. Gay. Mularz M. Korcz. Robotnik E. Domanecki. Szewc L. Styczyński. Kontroler W. Müller. Krawiec W. Hujara. Robotnik A. Szopka. Podoficer K. Nasdala. Woźnica A. Haberland. Szewc M. Grunwald. Niezam. S. — Umarli: A. Kwaśny 5 miesięcy. Siodlarz Wł. Janowski 53 lata. Zofia Konirak 4 mies. 21 dni. W. Drygas 6 m. 27 dni. Pobierający rentę T. Gorniak 57 l. W. Adelmeyer 20 mies. Sekretarz L. Kantorowicz 65 lat. Kupiec S. Cohn 59 lat. Wdowa R. Szafarkiewicz ur. Suppinger 96 l. Wymiernik J. Bajerlein 65 lat. M. Anioła 7 m. 17 dni. R. Tuczyk 16 dni. Wł. Tuliszka 3 mies. 14 dni. Br. Kaszubiak 1 rok. H. Degórska 1 rok 8 mies. 6 dni. R. Kurviers ur. Holzwart 49 lat. Robotnik Fr. Rothnagel 77 lat. Elżb. Gaworske 55 lat. Robotnica cygar J. Gadomska 15 lat. P. Wencel ur. Gerhardt 32 lata. G. Zorn 6 dni. M. Rübski 5 mies.

* **Poznań.** Na policyi zameldowano wypadki choroby tyfusu: dnia 5 bm. 6 — dnia 6 bm. 4 — d. 7 bm. 6 — dnia 8 bm. nikt nie zachorował, dnia 9 bm. 3 — dnia 10 bm. jedna osoba. Razem dotęd chorych jest w Poznaniu 304, a umarło osób 20. Na prowincyi zachorowały świeżo dwie osoby w Zdunach i jedna w Stolnicy pod Obornikami.

* **Poznań.** Na kolei wojskowej pomiędzy fortami Prittwitz i Haake po raz pierwszy kursowała w sobotę lokomotywa. — W niedzielę wieczorem około 8 godziny najechał wagon tramwajowy pewnego ślusarza, obalił go i pogniótł. Szczęściem konduktor zdołał wagon zatrzymać. — Uwięziono pewnego rzeźnika z Mosiny, na którego padło podejrzenie że ciotce ukradł 4 tys. mk.

* **Poznań.** W niedzielę przy sprzyjającej pogodzie odbyły się zabawy: Tow. personału handlowego żeńskiego na Górze Łazarskiej. Jestto zwykła zabawa doroczna latowa, a udała się ku powszechnemu zadowoleniu, gdyż bardzo licznie się na nią zebrano. — Drugą zabawą była odbyta na dochód dla żłóbka jerzyckiego. I na tej zabawie ogród p. Sobierajskiepo zapełnił się publicznością. Zarząd nie szczędził pracy i urządził rozmaite przyjemności, jak przedstawienie teatralne, ognie sztuczne, wentę i t. p. To też dochód czysty był nie mały.

* **Poznań.** W Głównie w piątek wieczorem mieszkańcy katolicy urządzili iluminacyą jako uczczenie dla tych pątników, którzy wracali z wielkiej uroczystości kościelnej w Dąbrówce na cześć Najśw. Maryi Panny. Gromadnie z chorągwiami nie wolno było odbyć tej pielgrzymki pobożnej, ale za to wielu osobno się tam dotąd udało.

* **Poznań.** W Górczynie przy ulicy św Łazarza nr. 58 osiadł kominiarz p. L. Szymański, który skutkiem bojkotu niemieckiego, był zniewolony opuścić dotychczasowe miejsce pracy. Niechaj go panowie gospodarze z Górczyna, Dębca, Wildy popierać zechcą tak gorliwie, jak hakatyści go bojkotowali.

* **Poznań.** Na stacyi kontrolnej cholerycznej przy wielkim upuście na miejscu widzialnem umieszczono wielką tablicę z napisem niemieckim, że to stacya kontrolna choleryczna — a na maszcie wywieszono białą chorągiew.

* **Zwracamy** uwagę na ogłoszenie pana Fischbacha z Wiktoryi Parku, który urządza wyprzedaż całkowitego urządzenia restauracyjnego.

* **Zmiana posiadłości.** Komisya kolonizacyjna kupiła majątek Pawłówko 630 mg. od niemca Mühlbranda. — Majątek Wyszaków w pow. kępińskim 1300 mórg kupił p. Piotrowski z Kórnika od niemca, za pośrednictwem p. Wł. Noska. — Pan Powałowski z Kasprala donosi, że kłamstwem jest jakoby się z komisyą kolonizacyjną układał o sprzedaż tego majątku. — Ajent p. Orlikowski, niemiec, namawia pp. T. Góreckiego, J. Makowskiego i Tom. Prześlińskiego do sprzedaży swych posiadłości w ręce komisyi kolonizacyjnej. — Pan Michałowski z Kępna w powiecie średkim sprzedał folwark 450 mórg kupcom Gerstmannowi, Libchenowi i Skotnickiemu z Zaniemyśla. — W Jaksicach dwóch gospodarzy polskich pp. Pawlak i Steinborn ofiarowali swe gospodarstwa komisyi kolonizacyjnej. Tak samo czyn ten niegodny chce popełnić oberżysta tamtejszy, mający 8 mórg ziemi.

* **Przeciwko** cholerze pismo »Ostdeutsche Presse,« (a potwierdza skuteczne działanie prof. medycyny sądowej dr. Strumpf) poleca sproszkowaną białą glinę z wyspy Lemnos — nazwa jej »bolus alba.« Przesyłka tejże gliny odbywa się w zapieczętowanych workach. Sto gramów rozczynia się w 100 gramach świeżej wody i daje się po łyżeczce do herbaty pierwsze 3 razy po 5 minut, potem po 10 minutach. Kto gołego proszku zażyć nie może, temu dają w opłatkach. Środek ten ma być bardzo skutecznym na cholerynę, a także na cholerę. Przy zażywaniu tego proszku należy wstrzymać się od pokarmów, — także od alkoholu. — Wyspa Lemnos leży w morzu Egejskiem, należy do Turcyi ma 477 kwadratowych kilometrów obszaru i 22 tys.

Królowa złota.

139

Powieść

Pawła A'igremont.

(Ciąg dalszy).

— Rozumiesz bardzo dobrze — widzę to z twego wzroku zmieszanego, z twego przestrachu. Ach! nikczemna!... coś uczyniła? Wycierpiałam wiele przez ciebie, ale ty będziesz się wiła w męczarniach, gdy dowiesz się, kto jest oskarżony o twą zbrodnią ostatnią!

I powiedziawszy to, wyszła, pozostawiając hrabinę zmieszaną w najwyższym stopniu...

Co ona miała na myśli, wypowiadając te słowa tajemnicze? Czyżby mówiła o jej synu? Lecz jakim sposobem mogła dowiedzieć się o jego istnieniu?

Rzeczywiście bowiem, dawno już temu, hrabina została matką. Ale wydając na świat dziecię, kamienne jej serce nie poruszyło się. Napełniała je jedna tylko namiętność: nienawiść, jaką jej matka Maho wpoiła ku prawej córce jej ojca, Nadinie de Santa Cruz, która, jak mawiała, okradła ją z nazwiska majątku i pozycyi towarzyskiej.

Idąc za głosem tylko tej nienawiści Juanita udała się do Hawanny i starała spotkać się z młodym baronem Olivierem Jacobsen, narzeczonym Nadiny. Przez tę nienawiść tylko urokiem powabów swoich podziała na jego wyobraźnię, towarzyszyła mu w podróży do Francyi, usiłowała zmusić do ożenienia się z nią, lecz gdy plan jej nie udał się, otruła go.

Później, znowu ta sama niczem nieugaszona niewiść, pchnęła ją do usidlenia Krystyna de Rochebbelle, którego znała jeszcze w pierwszych czasach jego małżeństwa. Nienawiść ta wypełniła całą jej duszę. Badając w skrytości serce swoje, zdawała z niej sobie sprawę, ale miłości macierzyńskiej, o której mówiła Helena, Juanita nigdy nie odczuwała w sobie.

Jeden raz tylko, spotkawszy na ulicy Urszulę Renaudin, przypomniała sobie dawną przeszłość i zapragnęła dowiedzieć się, co stało się z jej dziecięciem. Równie zręcznie jak p. Gervais przeprowadziła śledztwo, lecz zapewniono ją, że dziecię zmarło. Uwierzyła temu i nie uczuła żalu; przeciwnie, doświadczyła nawet ulgi.

Dla czegóż teraz po latach dwudziestu słowa Heleny wywarły na nią wpływ tak wielki i sprawiły w sercu ból tak ostry, nieznośny? Dla czego cichy głos dziecięcy, którego przecież nie słyszała nigdy, brzmiał teraz w jej uchu i z łagodnością stokroć boleśniejszą od najstraszniejszego gniewu, szeptał:

— Mamo... mamo... dla czegoś mię się wyrzekła?... Gdybyś była chciała, byłbym cię uczynił dobrą i szczęśliwą!

Serce jej rwało się z cierpienia — strumień łez spłynął po jej policzkach. Lecz nagle wyprostowała się, otarła oczy i dumnie wstrząsnąwszy głową, zawołała:

— Jestem waryatką... Ta dziewczyna powiedziała to umyślnie, by mnie zaniepokoić... Ale to się jej nie uda... Nie mnie brać na takie strachy... Baronowa, nie żałując pieniędzy, mogła odkryć tajemnicę mego życia, ale nie zwyciężyła mnie jeszcze. Będę walczyła do ostatka... A co do syna mego, jestem pewną, że nie żyje, oświadczono mi to wyraźnie.

Wezwała służbę i kazała zająć się pogrzebem hrabiego.

Uspokoiła się nieco, mimo to noc przepędziła straszną.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

mieszkańców przeważnie greków. Znaną jest od bardzo dawnych lat z owej białej glinki.

* **Stęszewo.** W Bendlewie robotnicy I gnacy Jaśkowiak i Jan Szymański tak się upili, że idąc o godz. 10 wieczorem wpadli w rów pełen wody. Kiedy ich spostrzeżono i wydobyto, Szymański odzyskał przytomność umysłu, ale Jankowiak się zalał. Pozostawił wdowę czworgiem dzieci.

* **Z pod Sremu.** W interesie prawdy! W nr. 201 »Wielkopolanina« wyczytałem zarzut uczyniony gospodarzowi Snuszce z Kiełczewa pod Kościanem za sprzedanie swego gospodarstwa żydom czego nie można chwalić, jednakże do tego przyczynił się także jego teść, który już przed jego ożenkiem zapisał gospodarstwo swej córce wypisując sobie wymiar. Przy układzie do ożenku teść Smoczyk obiecał zrobić ustępstwo do pożyczki amortyzacyjnej lecz po weselu nie chciał tego uczynić. Landszafta, która już dała zaliczkę na spłatę gwałtownych długów cofnęła swoje przyznanie pożyczki i Snuszka był zniewolony oprócz kosztów podwójny zapłacić procent tj. 11 od sta. W takiem położeniu umyślił gospodarstwo sprzedać i zgodził się z polakami, którzy jednakże od kupna się cofnęli. — Szwagrowie Snuszki (sukcesorowie) przybyli pewnego dnia już około północy, odgrażając się i wyklinając tak, że Snuszka był zniewolony posłać po policyą. W takiem położeniu rzeczy z obawy Snuszka zrozpaczony, dopuścił się tak nagannego czynu, do którego więcej przyczynił się jego teść, za co go nawet jego rodzony brat ganił, gdyż i procesował niesłusznie zięcia. — Na to wszystko są dowody.

* **Gniezno.** Podobno uczeń szkolny zachorował na cholerę? Może tylko na cholerynę? — »Tageblatt Pozn.« donosi z radością, że dzieciaki polskie w mundurach tj. czapkach na wzór czarnych huzarów bawią się w żołnierzy.

* **Oborniki.** Policya zakazała odbycia w niedzielę zjazdu niemców hakatystów z powodu cholery.

* **Oborniki.** Handlarz bydła Polajewer sprzedał parcelę roli z domem mieszkalnym nad drogą wiodącą do Obrzycka p. Wojciechowskiemu za 4800 marek.

* **Kościan** W zeszły piątek odbyło się poufne zebranie »Straży« ze zaproszeniami. Przewodniczył mu poseł dr. Alf. Chłapowski, jako starosta »Straży« celem zorganizowania okręgu kościańskiego. Przemawiał dr. Tadeusz Jaworski o celach »Straży.« Poczem przewodniczący ogłosił skład zarządu. Nastąpił obór mężów zaufania na okręg kościański. Z proponowanych osób nikt się nie wymówił — a bardzo pocieszającym objawem jest ten, że patryotyczni gospodarze włościańscy skwapliwie urzędy przyjęli. Mamy też już znaczny zastęp obywateli włościan, których Kółka rólnicze wychowały i wykształciły na coraz racyonalniejszych rolników — i ci właśnie będą dla »Straży« wielką podporą i pomocą, bo radami i wzkazówkami sięgać będą głębiej niż panowie — a odmawiać od sprzedawczykowstwa. W końcu przemawiał dr. pan Nowakowski — a 80 obecnych zapisało się na członków. Szczęść Boże dalszej pracy!

* **Środa** W Dominowie 70 letni kolonista Bräuer powiesił się na drzewie. Tak samo powiesił się, ale w stodole, kolonista Dallmann w Starym Widzimiu pod Wolsztynem. Liczył lat 44 i od 2 lat był tutaj osiadłym.

* **Wągrówiec.** Majątek Bobrowniki 902 mórg obszaru sprzedała pani Mieczkowska panu Broniszowi za 217,500 mk. Wpłata 75 tys. mk.

* **Międzychód.** Adwokat p. Brykczyński, żyd, powiększył liczbę prusaków o swoją osobę. Będzie się odtąd nazywał Bryken.

* **Mieszkowo.** Z powodu niezamknięcia baryery na torze kolejowym przejechał pociąg 4 bydlęta.

* **Toruń.** Za pośrednictwem kujawskiego »Banku parcelacyjnego« nabył p. Czarnowski z Inowrocławia majątek Bielice 750 mórg obszaru od p. Hirschbergera właściciela majątku Königsberg pod Pryczicą, w obwodzie rejencyi poczdamskiej. Cena kupna 230 tysięcy marek.

* **Dortmund.** Podobno pewne Towarz. polskie wzięło udział w uroczystości sedańskiej. To pewnie bajka!

* **Essen.** Dnia 10 września br. przystępowała córka nasza Janina Fabiś tu w Poznaniu i to w Tumie do pierwszej spowiedzi i komunii św. Nauki potrzebnej przez 5 tygodni udzielił jej X. proboszcz Kaźmirz Michalski, za co mu serdeczne podziękowanie składamy. Jan i Weronika Fabiś.

* **Kalendarz.** Środa, dn. 13 września rb. Eulogiusza b. Wschód słońca 5 godz. minut 31, zachód o godz. 6 min. 20.

Ruch w Towarzystwach.

* **Św. Łazarz** Zebranie Tow. Przemysłowców na św. Łazarzu odbędzie się dziś we wtorek dnia 12 września o godzinie 9 wieczorem w lokalu pana Stolpego.

Zarząd.

* **Górczyn.** W zeszłą niedzielę pozostała na zebraniu ogólnej filii w Górczynie polskiego zawodowego, nowa filia pod nazwą »filia ciesielska polskiego związku zawodowego w Poznaniu założoną. Do nowej filii wstąpiło 45 członków z starej ogólnej filii. Zarząd składa się z pp.: Bąkowski, prezes, Żytkowiak zastępca, Ławniczak, sekretarz, Derda, skarbnik. W dyskusyi i także po pożegnalnej mowie prezesa ogólnej filii p. Krzyżaniaka. można sobie rokować, że dalszy rozwój filii przy tak gorliwej pracy, będzie pomyślny. Przyszłe zebranie odbędzie się za 2 tygodnie.

Zarząd.

Wiadomości handlowe.

Sprawozdanie giełdowe.

Poznań, dnia 12-go września 1905 r.

Pożyczka niemiecka	3 i pół proc.	100,75
Pożyczka pruska ukons.	3 i pół proc.	101,10
dto.	3 proc.	89,75
Listy zastawne poznańskie	4 proc.	103,—
dto.	3 i pół proc.	99,10
Listy rentowe poznańskie	3 i pół proc.	99,50
dto.	4 proc.	103 20
Renta włoska	4 proc.	105,90
Austryacka renta złota	4 proc.	101,90
Austryacka renta srebrna	$4^1/_5$ proc.	101,40
Listy zastawne polskie	4 i pół proc.	96,30
Renta węgierska złota	4 proc.	97,80
Banknoty francuskie za 100 fr.		81,10
Banknoty austryackie za 100 kor.		85,15
Banknoty rosyjskie za 100 r.		216 25

Poznań, dnia 11 września 1905 r.
Urzędowe notowania miejskiej komisyi targowej na targu zbożowym.)
Za 100 kilogramów:

	najniższy	średni	najwyższy
Pszenica	17,50	17.20	16,80
Żyto	13,90	13,30	11,30
Jęczmień nowy	14,40	13,10	13,10
Owies	14.	13,50	13 [illegible]

Poznań, dnia 11 września [illegible]
(Urzędowe sprawozdanie targowe komisyi targowej miasta Poznania).

Inne artykuły.		najwyższa mr.	najniższa mr.	przeciętna mr.
Słoma snopkowa	za 100 klg.	4,50	4,—	4,25
Siano	„	5,	4,—	4,50
Ziemniaki	„	2,80	2,60	2,70
Wołowina od łopatki	za 1 klg.	1,60	1,40	1,50
Wołowina od brzucha	„	1,50	1,30	1,40
Wieprzowina	„	1,70	1,[illegible]	1,60
Cielęcina	„	1,80	1,60	1,70
Skopowina	„	1,70	1,50	1,60
Słonina	„	2,—	1,80	1,90
Masło	„	2,80	2,40	2,60
Zój wołowy	„	1,40	1,30	1,35
Jaja	„	3,20	3.—	3,10

Giełda wrocławska, dnia 9 września rb.
Za 100 kilogramów.

	dobry towar najw. cena mrk.	dobry towar najw. cena mrk.	średni towar najw. cena mrk.	średni towar najw. cena mrk.	pośl. towar najw. cena mrk.	towar najw. cena mrk.
Pszenica biała	17,40	16,90	16,80	16,40	16,10	15,40
„ żółta	17,30	16,80	16,70	16,30	16,20	15,20
Żyto	14,60	14,—	13,70	13,50	13,—	12,50
Jęczmień	14,—	13,50	13,30	12,80	12,2	11,80
Owies	14,40	14,—	13,60	13,50	13,10	12,60
Groch Wikt.	18,—	17,—	16,—	15,—	14,—	13,—
Groch mały	17,50	17,—	15,80	14,80	14,—	13,—

Bydgoszcz, 9-go września rb. (Sprawozdanie Izby handlowej). Pszenica 145—161 marek. — Żyto wedle gatunku 110—130 marek. — Jęczmień podług gatunku 120—126 marek. Towar dla browaru —00— marek. — Groch na paszę —000— marek, do gotowania —000— marek. — Owies 20—130 marek.

Fabryka papierosów i tureckich tytuniu „WULKAN“
I. F. J. Komendziński w Dreźnie
zwraca Szanownym Amatorom łaskawą uwagę na swoje papierosy i tureckie tytonie, które w wszystkich główniejszych odnośnych handlach są do nabycia.

Berlin, dnia 8 września 1905.
Ciągnienie przedpołudniowe.
[Numera, przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach, wygrywają 144 marek.]

176 492 569 645 69 709 875 921 32 63 **1002** [400] 137 61 251 305 32 429 915 49 [300] **2121** 40 338 424 68 542 639 46 960 [500] **3038** 66 68 86 126 255 63 86 378 437 524 27 858 931 70 79 **4033** 226 87 405 11 685 789 870 **5082** 142 [500] 67 389 482 84 576 **6194** 331 73 439 96 653 56 64 707 98 866 **7167** 215 52 310 501 94 609 13 93 **8063** 198 524 727 **9124** 228 883 900 87 **10**034 41 420 554 696 [300] 782 919 55 **11**097 519 817 900 98 **12**041 584 625 801 21 **13**234 54 [300] 303 475 564 727 43 810 995 **14**036 [300] 157 241 68 326 73 456 77 537 812 74 **15**049 83 191 [500] 300 4 431 599 793 890 **16**280 98 414 [300] 627 31 718 63 917 **17**062 135 49 838 **18**164 294 469 606 8 757 **19**036 62 66 [300] 185 263 451 507 98 622 [500] 800 **20**102 51 74 306 413 589 635 77 763 97 844 **21**192 205 449 868 929 36 46 75 **22**309 13 99 516 689 [300] 96 918 **23**155 210 338 888 **24**021 31 41 473 564 92 788 89 853 **25**082 179 586 707 **26**051 [300] 96 151 57 74 547 677 781 98 [300] **27**533 689 733 80 866 **28**000 70 235 40 354 [300] 551 [300] 877 86 [300] 934 [1000] **29**139 68 261 385 448 587 687

30023 46 229 **[15 000]** 376 556 760 78 933 **31**175 264 409 22 33 60 509 23 75 847 941 48 **32**244 300 14 19 26 844 61 **33**046 673 735 **34**112 205 418 760 79 882 909 **35**009 96 121 87 314 532 641 752 852 89 [400] 948 57 **36**100 19 335 411 683 750 78 [400] 893 [300] **37**058 60 84 226 302 425 708 880 929 **38**004 74 78 [300] 173 266 665 952 **39**018 22 **[100 000]** 92 [500] 98 136 339 647 [300] 721 23 809 **40**019 164 842 972 **41**037 324 74 568 92 99 841 945 **42**222 434 90 517 86 **43**042 59 334 588 602 78 [300] 703 965 **44**260 82 332 87 500 610 870 975 **45**275 345 442 707 **46**043 307 99 719 41 881 90 **47**155 269 553 779 [300] 881 **48**022 145 804 993 **49**102 340 538 696 722 31 898 919

50465 75 515 610 34 794 **51**103 79 [500] 217 367 454 584 93 626 40 844 940 60 [300] 67 83 **52**095 109 16 55 90 232 48 357 86 616 40 829 56 916 **53**735 78 95 893 **54**035 67 81 100 385 94 487 680 868 945 **55**069 82 91 215 92 861 65 [400] 97 **56**089 185 [400] 99 297 451 571 622 733 **57**203 423 47 534 67 610 23 33 762 **58**059 482 568 655 97 799 855 **59**094 128 300 [300] 528 39 687 771 87 806 15 38

60018 219 528 635 [1000] 723 965 **61**046 286 310 617 753 853 900 **62**203 8 79 313 521 605 53 736 848 958 **63**587 608 98 838 **64**013 95 112 79 [300] 281 305 781 842 76 **65**093 112 47 68 243 48 549 89 90 [500] 622 762 830 36 78 979 **66**121 97 461 584 631 [300] 721 61 840 75 **67**087 119 216 69 357 437 731 865 **68**006 245 324 75 497 [300] 501 688 801 954 [400] **69**167 534 72 824 [300] 45 82

70217 348 500 717 59 69 868 **71**203 327 43 403 35 500 655 95 706 909 **72**018 55 135 357 93 503 93 609 851 **73**277 347 93 [300] 510 702 10 16 24 60 **74**035 224 385 510 692 703 942 **75**081 351 96 436 966 **76**005 30 64 89 209 359 77 422 **77**261 386 486 732 855 **78**105 362 410 20 72 502 745 891 904 47 **79**051 153 84 97 205 76 462 529 987

80078 126 [300] 239 814 39 **81**047 125 285 453 [300] 716 829 85 **82**015 79 264 340 873 **83**075 136 238 78 334 71 500 37 618 29 807 [300] 16 **84**069 244 325 34 50 85 598 656 809 **85**134 51 291 389 593 651 743 86 **86**173 464 66 520 612 62 810 [300] **87**149 55 82 399 450 621 841 975 **88**103 54 285 544 624 72 805 43 979 **89**145 207 719 800 7 61 63 75

90044 142 45 97 372 531 680 862 **91**004 [400] 122 440 [300] 623 80 726 **92**258 59 396 446 552 617 840 61 949 **93**021 67 155 227 [400] 55 [300] 303 22 62 717 19 807 961 **94**165 73 81 213 [1000] 464 85 503 665 726 867 [300] 922 85 **95**169 207 341 84 400 612 [300] 14 35 77 844 **96**042 384 697 888 [400] 971 77 [300] **97**010 [300] 48 87 150 65 223 70 525 98 658 726 815 977 **98**215 87 308 13 507 848 919 84 **99**005 47 169 633 712 848 75 933

100327 459 65 507 50 619 25 763 81 681 **101**008 273 435 505 11 52 83 762 97 **102**028 68 82 360 71 726 **103**209 90 430 543 83 674 81 95 911 35 69 **104**138 583 87 798 825 **105**429 636 **106**090 152 87 734 59 **107**001 117 308 508 815 22 **108**020 69 191 94 364 536 621 843 935 40 83 **109**022 504 674

110041 63 163 214 26 310 82 442 76 545 913 **111**266 357 83 534 41 [300] 601 720 913 81 84 **112**729 912 78 91 **113**034 42 217 20 34 65 77 503 722 897 951 **114**019 32 51 61 302 36 405 765 965 [3000] **115**366 [400] 536 897 942 **116**043 67 165 [300] 375 [400] **117**099 179 264 332 76 78 405 76 798 878 **118**147 76 244 [400] 369 93 481 622 [300] 69 714 13 60 [300] **119**200 49 545

120015 96 425 67 506 696 937 76 **121**44 90 98 [400] 296 372 672 776 821 **122**074 196 [300] 252 59 333 466 867 **123**026 126 43 239 87 370 490 89 562 **124**045 53 54 238 505 26 726 822 79 **125**161 80 [400] 296 [400] 351 845 922 **126**027 280 335 46 463 549 618 69 753 79 [300] 87 842 47 **127**536 724 56 986 **128**019 222 94 303 80 414 96 642 **129**090 110 226 483 88 549 60 711 853 916 54 71

• **130**115 313 23 47 458 69 507 32 61 97 907 59 **131**284 321 761 850 **132**081 89 95 141 606 889 961 **133**006 29 [300] 94 316 713 976 [300] **134**058 60 120 64 262 64 756 79 831 [300] 921 41 [300] **135**010 516 31 700 915 **136**064 271 314 56 77 594 750 **137**007 26 66 [300] 114 83 414 86 645 754 921 29 **138**021 171 552 60 70 601 [400] 884 932 46 **139**295 343 52 97 684 [500] 731 945 98

140680 763 [300] 80 **141**156 428 585 91 939 62 **142**113 14 85 203 420 930 **143**043 210 22 302 930 91 **144**034 [300] 309 [300] 77 84 403 39 521 940 **145**068 80 210 313 466 818 **146**022 53 127 251 73 455 564 814 44 **147**164 [300] 272 375 81 478 728 922 83 **148**100 56 437 91 763 962 70 **149**062 254 73 456 795 [400] 929 52

150272 341 508 17 63 701 67 74 867 70 **151**109 51 [300] 62 239 [500] 387 502 836 **152**013 101 [300] 215 18 42 [300] 64 531 779 915 17 66 **153**081 177 256 304 31 648 780 **154**062 69 137 284 537 [400] 893 946 **155**077 156 58 222 356 78 [3000] 432 [400] 83 504 85 622 717 58 94 886 **156**069 88 104 16 58 364 529 [500] 725 845 **157**181 400 60 610 798 873 **158**044 48 [300] 314 80 407 24 631 708 851 **159**091 126 90 557 627 98 878

160110 47 80 [300] 254 323 598 612 747 804 22 **161**227 72 95 447 694 781 **[5000]** 860 93 **162**029 57 195 257 304 [300] 485 588 [300] 783 **163**253 74 379 784 887 **164**012 99 240 393 450 82 711 853 71 **165**051 423 41 84 731 **166**004 169 221 358 96 449 533 67 674 781 970 84 **167**218 385 406 96 785 881 968 [500] **168**366 495 516 36 90 799 **169**068 171 248 70 514 43 813 950 54

170043 602 743 87 931 49 64 **171**031 124 250 83 307 651 769 880 904 **172**033 195 201 351 65 406 77 505 628 37 717 24 [1000] 918 **173**003 130 46 48 88 289 338 542 **174**389 466 596 686 850 63 **175**073 460 928 57 **[5000]** 84 **176**015 268 363 69 411 513 [400] 625 989 **177**047 256 891 974 **178**284 415 647 822 85 **179**112 73 350 81 513 653 858 924 30

180220 84 484 97 717 52 807 **181**111 [300] 204 62 392 437 53 67 75 83 657 [300] 769 [300] 828 **182**244 640 823 40 [300] **183**008 232 73 445 54 773 91 851 **184**029 52 318 20 [300] 69 403 726 28 56 827 59 914 **185**110 387 95 467 708 801 **186**040 279 341 418 44 659 700 820 87 **187**114 69 230 400 58 [300] 526 671 **188**028 74 211 [300] 449 526 629 712 811 902 **189**065 26 86 91 [300] 125 67 226 347 405 80 629 69 [300] 714

190246 309 577 621 738 806 41 900 12 **191**126 70 379 681 812 31 930 [300] **192**131 216 452 63 89 507 76 667 794 918 **193**095 151 [300] 444 851 939 87 **194**084 97 141 213 330 34 633 770 913 **195**093 112 277 386 471 74 914 87 95 **196**394 510 668 717 948 **197**032 [300] 197 214 15 331 463 97 511 624 **198**089 273 306 34 408 531 48 54 **199**024 [300] 41 85 179 200 305 27 504 30 608 87 712 880

200027 52 98 99 339 405 [300] 528 636 [400] 883 96 962 **201**176 290 390 597 835 87 **202**252 309 34 483 601 728 977 **203**004 66 98 180 496 513 66 78 762 800 949 [300] **204**059 153 278 440 567 646 767 89 922 43 **205**154 56 291 315 64 613 18 82 792 **206**005 226 83 376 427 84 553 770 99 873 931 **207**163 487 671 715 835 42 **208**330 533 [3000] 691 [300] 707 841 900 **209**101 52 98 201 [1000] 471 790 863 939

210074 204 444 59 62 85 601 713 871 [400] 957 98 **211**014 85 176 79 269 490 609 74 757 815 93 **212**008 31 41 80 140 46 51 280 624 98 733 **[5000]** 979 **213**045 84 186 222 [300] 55 88 90 413 629 750 863 977 **214**074 92 161 507 95 704 79 972 **215**344 65 445 687 [300] 708 52 932 **216**147 451 74 537 688 712 825 **217**275 [300] 361 448 543 636 62 852 [400] 924 **218**317 457 686 793 859 84 921 **219**104 343 538 661 835 981

220263 364 500 35 882 **221**038 255 65 466 908 76 **222**039 497 613 737 78 801 977 **223**030 72 128 238 60 98 330 66 74 442 656 890 927 85 **224**423 [300] 30 500 617 [400] 723 62 825 36 **225**150 65 348 416 672 730 **226**009 95 282 [400] 428 59 537 731 **227**056 188 211 467 591 699 855 914 85 **228**212 352 436 529 721 85 909 54 **229**098 137 45 88 300 11 511 23 608 33 729 848

230169 210 332 605 78 774 851 **231**030 55 107 343 601 21 914 **232**194 95 99 348 86 518 [300] 838 89 **233**119 409 538 63 617 716 84 **234**146 319 64 661 **235**271 [500] 366 535 777 959 81 **236**042 [400] 52 [400] 313 25 472 863 928 **237**001 30 [300] 94 202 399 547 66 80 601 700 845 950 55 **238**119 231 40 62 407 99 637 723 813 **239**372 97 485 571 713 31 905 45 54

240349 87 422 69 547 768 **241**[illegible]5 346 404 55 88 555 852 72 78 84 **242**044 59 86 138 [300] 97 299 354 486 513 618 65 724 [300] 67 **243**100 60 303 25 450 68 87 504 80 [300] 614 22 768 993 [300] **244**007 113 346 74 406 51 741 834 **245**063 202 354 55 665 94 757 **246**184 289 347 64 560 81 609 50 725 **247**025 225 361 [300] 473 671 737 82 99 [300] 856 86

Im Gewinnrade verblieben: 1 Gewinn à 80 000 M., 1 à 40 000, 2 à 10 000, 3 à 3000, 10 à 1000, 24 à 500, 44 à 400, 123 à 300.

Berlin, 8 września 1905.
Ciągnienie popołudniowe.
[Numera, przy których wygrana nie oznaczona w nawasach, wygrywają 144 marek.]

66 124 277 375 415 520 710 936 **1216** 80 388 569 843 917 **2227** 351 506 48 [400] 690 757 823 **3040** 138 [400] 57 [300] 209 335 93 545 85 91 679 81 85 895 922 **4109** 214 66 80 310 75 426 667 711 [300] 60 90 98 **5018** [300] 46 312 77 536 90 687 **6064** 251 95 428 98 552 65 676 715 929 77 86 **7119** 35 78 93 340 76 77 500 688 722 46 [300] 819 999 **8072** 101 43 212 403 54 78 [300] 724 [500] 49 [300] 70 **9160** 246 337 585 96 [400] 654 783 864 71 909

10088 [300] 232 379 96 502 624 707 63 [300] 91 853 [400] 922 **11**186 498 600 89 734 50 91 **12**362 [300] 410 77 566 669 941 **13**033 205 338 575 759 822 81 [500] 913 17 [300] **14**120 28 227 63 510 [800] 869 939 78 **15**037 [1000] 119 [300] 225 362 97 463 731 33 37 [400] 941 **16**029 216 54 404 72 530 786 922 **17**017 215 405 13 984 **18**150 93 211 343 427 531 92 695 705 935 **19**034 154 397 844 79 911

20022 144 67 328 [300] 411 559 688 866 909 15 **21**027 34 375 76 668 **22**057 396 554 [3000] **23**265 300 29 479 528 702 9 91 815 [300] 55 [400] 904 35 59 **24**059 125 225 336 88 91 445 95 521 83 98 625 781 990 **25**080 394 409 545 76 615 50 739 48 938 **26**077 379 660 94 743 831 955 95 **27**149 229 89 410 744 878 928 57 **28**031 [300] 337 45 [300] 418 500 **29**006 48 [500] 81 84 166 87 357 [300] 90 [300] 616 920 67

30186 365 422 895 **31**045 233 541 659 882 943 **32**014 23 52 446 80 85 561 631 758 857 **33**159 212 55 448 524 76 78 89 659 83 780 **34**085 440 94 630 53 95 707 958 **35**127 319 66 728 996 [300] **36**240 98 361 432 58 621 743 833 **37**007 151 56 71 78 353 644 828 996 [400] **38**462 92 820 57 **39**001 241 68 496 682 96 **[20 000]** 800 946

40391 92 400 800 60 [400] 920 **41**089 99 214 16 373 565 703 13 904 **42**069 145 230 [3000] 41 321 427 505 631 65 840 83 940 **43**217 536 42 601 766 905 **44**165 97 327 83 438 59 528 [300] 57 852 923 **45**214 527 616 25 783 972 **46**105 363 505 722 838 82 **47**143 882 983 **48**516 [3000] 47 659 [500] 795 825 980 **49**147 296 459 99 663 85 877

50205 83 410 518 [300] 828 56 **51**193 230 300 404 24 833 **52**470 569 714 16 **53**202 465 83 745 820 58 95 [500] 919 **54**089 154 300 417 54 82 91 941 **55**078 118 46 295 534 85 600 14 **56**009 182 87 277 703 40 816 17 986 **57**172 249 53 76 489 543 [400] 929 32 **58**050 108 338 526 608 703 21 801 958 **59**013 [300] 123 212 30 50 76 474 [1000] 709 21 877 [300]

60001 111 213 319 75 704 64 **61**146 541 761 **62**156 64 202 403 **63**063 155 517 721 37 **64**056 221 83 [400] 397 681 821 **65**226 54 314 21 88 463 644 84 744 884 [400] 99 988 **66**175 204 7 18 322 [500] 92 413 686 93 801 **67**055 263 589 677 92 932 33 **68**050 [400] 223 93 364 422 [3000] 76 [500] 534 54 **69**140 68 93 204 359 63 72 629 64 92 822

70007 130 209 393 516 623 902 **71**001 134 346 67 400 1 605 52 67 **72**287 478 [300] 539 727 **73**024 308 675 976 **74**121 219 886 [400] 989 **75**200 8 305 510 754 894 98 971 **76**108 443 702 [300] 18 907 11 **77**148 270 437 94 604 841 935 92 **78**112 254 81 421 86 596 748 97 815 97 936 46 **79**003 417 520 617 945 72

80036 249 308 931 95 **81**315 411 538 652 706 36 82 95 985 **82**088 319 532 44 629 65 **83**049 119 83 251 304 546 93 761 930 74 **84**203 360 416 50 756 802 924 **85**097 136 61 420 91 661 758 81 812 40 **86**013 163 70 346 482 562 799 **87**063 [300] 85 152 202 40 90 301 56 63 72 540 [300] 615 40 47 61 774 805 **88**301 15 872 973 86 [300] **89**072 88 95 106 397 615 [300] 65 804 47

90205 317 70 [300] 792 **91**007 496 538 607 789 839 95 **92**117 [300] 21 373 82 985 86 **93**394 98 529 42 43 75 96 689 809 918 **94**002 160 78 358 70 545 48 718 837 84 **95**118 242 552 687 793 800 16 998 **96**013 97 289 498 815 **97**012 16 141 697 824 34 903 [400] 88 **98**019 239 390 475 769 885 **99**092 [500] 200 73 592 880 922

100171 289 534 703 [300] **101**166 251 60 [400] 394 423 89 545 601 841 75 88 925 **102**255 327 44 400 672 824 [500] 44 932 **103**056 97 359 75 99 618 44 781 84 809 77 **104**062 183 84 219 42 343 811 18 33 **105**216 89 508 20 22 52 726 85 824 64 **106**038 53 118 22 265 66 598 685 702 87 [300] 838 955 **107**165 [300] 353 434 35 517 684 860 976 94 **108**102 3 492 99 512 616 784 845 937 84 **109**778

110035 103 77 363 [300] 406 31 87 653 754 838 60 925 **111**187 202 311 570 727 888 **112**007 27 188 376 558 678 904 73 **113**102 65 94 211 32 71 302 26 28 414 94 [300] 822 953 [300] **114**091 226 [300] 40 62 **115**003 57 229 82 306 14 74 89 705 67 **116**081 131 207 11 24 319 47 404 20 509 625 45 774 904 49 **117**242 395 487 543 603 737 903 29 51 [400] **118**092 138 71 357 [300] 94 440 542 713 99 888 [1000] **119**241 529 653

120000 [300] 33 340 462 82 738 39 56 864 85 **121**023 118 68 625 41 887 913 28 92 **122**115 18 89 [300] 212 321 39 84 406 9 48 782 977 **123**004 29 57 116 65 264 [300] 86 [300] 542 657 842 960 **124**245 558 85 667 70 744 89 863 985 **125**106 75 248 91 311 22 544 634 819 69 **126**101 214 456 58 82 698 [illegible]2 96 **127**012 46 58 143 53 533 82 83 [300] 614 63 794 821 916 [400] **128**119 39 53 76 214 30 [300] 383 428 45 591 605 54 58 90 **129**291 353 405 99 510 730 873 [300] 93 [300] 906 35

130076 180 520 608 792 804 89 **131**098 757 59 887 **132**068 180 330 406 42 62 537 619 [400] 65 782 957 [1000] **133**289 [400] 572 95 632 754 **134**087 173 86 216 28 548 68 730 891 **135**022 [300] 176 353 99 404 31 568 78 634 739 [300] 77 923 **136**048 70 73 170 96 357 554 **137**076 257 88 540 628 886 997 **138**050 [300] 55 107 229 420 555 785 **139**019 120 263 444 605 45 66 76 721 46

140107 64 66 243 590 **141**016 17 173 215 61 558 **142**005 128 325 35 426 666 733 52 805 912 68 **143**038 58 107 297 350 443 520 669 740 52 827 **144**027 121 45 51 216 17 354 628 878 [1000] 917 25 **145**024 94 328 784 839 [300] **146**035 161 [300] 394 674 707 14 996 **147**016 89 334 488 99 657 58 76 80 715 27 **148**244 79 [300] 315 408 70 [300] 594 681 725 842 919 31 **149**082 109 255 347 799 943 68

150226 560 66 635 727 30 950 63 [300] **151**180 417 513 602 **152**082 104 15 51 628 34 717 983 **153**659 78 717 29 **154**150 468 548 80 **155**085 247 349 567 629 32 36 934 **156**098 260 398 430 591 [300] 681 712 62 74 95 [300] 846 56 **157**267 330 89 440 582 606 708 994 **158**162 207 602 878 **159**022 29 168 83 212 371 412 607 866

160002 61 215 86 370 507 669 824 **161**313 467 77 97 898 966 86 **162**075 109 356 418 611 30 711 997 **163**392 434 811 35 936 38 **164**115 258 542 603 19 734 74 [400] 98 [400] 851 63 966 99 **165**125 89 203 389 460 607 **166**028 212 301 43 616 915 **167**123 391 410 621 703 86 814 54 987 [400] **168**029 43 135 263 411 576 708 846 956 75 **169**039 63 96 118 37 **214** 20 [300] 307 39 [300] 639 47 956

170079 [300] 231 374 425 537 **171**142 300 452 596 776 **172**042 61 143 [500] 51 366 82 479 587 838 96 **173**296 436 628 [300] 46 711 71 83 847 **174**046 707 83 885 **175**242 436 838 **176**345 78 405 97 652 796 909 [400] 39 **177**069 120 231 418 31 80 554 685 824 54 73 997 **178**109 14 58 400 631 [300] 823 990 **179**124 574 754

180099 182 207 362 [400] 573 607 25 825 27 921 **181**019 127 43 577 98 621 942 **182**007 92 360 743 [300] 835 **183**039 107 30 253 735 [300] **184**008 94 252 54 350 494 [300] 625 26 84 762 64 852 **185**124 396 418 93 596 652 **186**083 240 330 501 72 835 985 **187**216 343 84 415 71 525 64 651 718 [300] 92 **188**005 90 153 80 498 609 52 57 853 921 87 **189**176 256 [300] 96 395 [300] 832 95

190371 404 5 9 99 [300] 617 34 [300] 71 721 **191**087 95 96 [300] 199 223 460 637 84 881 969 **192**152 72 268 303 35 [300] 92 470 611 [400] 722 877 81 937 **193**015 30 51 173 237 44 419 80 506 [300] 811 77 **194**139 99 284 477 515 44 616 76 96 841 **195**061 499 738 858 [400] 991 **196**132 50 67 221 525 938 **197**399 645 744 58 924 97 **198**014 40 100 [300] 604 6 74 723 **199**329 805

200201 66 96 312 461 686 880 **201**059 105 365 [400] 525 646 69 705 802 **202**076 96 179 351 [300] 457 73 660 73 **203**024 148 246 48 321 79 613 53 87 780 802 **204**002 106 463 502 55 851 933 71 **205**049 210 510 949 **206**013 141 61 463 680 **207**068 628 50 747 834 40 **208**058 107 212 13 487 [300] 611 801 93 928 77 **209**053 109 36 214 480 632 768 806 [500] 927

210224 315 495 534 866 **211**071 78 82 290 **334** 440 536 603 [300] 20 955 **212**143 606 97 731 82 806 **213**017 [300] 99 **[5000]** 144 [300] 362 425 570 82 875 904 [300] 50 93 **214**052 120 88 97 337 [300] 458 [300] 787 **215**184 223 32 335 57 417 [300] 829 61 930 69 79 **216**036 152 98 265 320 [300] 518 792 **217**028 440 46 519 637 66 992 **218**025 49 306 411 518 847 **219**008 135 291 325 68 439 566 732 66

220159 83 [300] 389 577 627 777 971 **221**044 [500] 134 [300] 204 46 61 545 678 763 90 897 **222**140 275 312 427 507 629 [300] 711 39 926 35 **223**131 41 76 249 334 61 440 603 26 746 53 65 853 933 **224**026 279 392 529 91 655 65 903 [400] 48 **225**367 430 532 828 **226**256 307 78 99 764 846 51 920 40 [300] **227**279 346 60 443 532 81 606 56 706 68 842 66 910 **228**042 [400] 195 230 367 [300] 682 756 [300] **229**043 103 378 803

230012 23 165 277 373 518 47 56 718 77 818 956 **231**018 111 268 362 450 59 515 53 687 781 867 945 78 **232**078 774 800 45 91 978 **233**173 395 448 601 6 21 824 **234**019 112 83 207 60 417 96 738 908 [500] 46 96 **235**210 56 619 988 **236**030 44 277 820 42 428 59 523 623 56 92 743 79 974 **237**072 211 51 [300] 484 524 623 734 800 65 932 **238**002 104 232 532 799 [300] 875 950 60 92 **239**085 147 75 223 370 422 502 815

240110 [300] 555 615 97 780 817 59 90 **241**100 388 419 573 735 74 825 937 **242**047 229 77 367 91 430 530 733 822 92 **243**029 81 110 320 476 639 836 82 [500] **244**190 910 **245**015 28 121 59 231 358 401 614 80 786 978 **246**102 269 493 713 76 872 955 **247**102 369 507 19 988

Im Gewinnrade verblieben: 1 Gewinn à 100 000 M., 1 à 60 000, 1 à 40 000, 1 à 15 000, 2 à 10 000, 3 à 5000, 6 à 3000, 15 à 1000, 36 à 500, 71 à 400, 207 à 300.

Dnia 11-go b. m. zasnął w Bogu po krótkiej lecz ciężkiej chorobie opatrzony św. Sakramentami nasz najukochańszy mąż, ojciec, dziadek, teść, brat, szwagier i wuj ś. p.

Józef Bajerlein

przeżywszy lat 65.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek po południu o godz. 4 z domu żałoby ulica Kościelna nr. 16, o czem donoszą w imieniu ciężko strapionej rodziny

żona z dziećmi i rodziną.

Poznań-Jeżyce, dnia 11. 9. 05.

Książkowego

biegłego korespondenta i obeznanego w branży zbożowej
poszukuje zaraz lub od 1-go października b. r.

„Rolnik“ E. G. m. b. H.
Września (Wreschen).

Baczność! **Tanio!**

Najlepszy smalec topiony	**I**	**60**	**fen.**
„ „ „	**II**	**55**	„
„ „ **surowy**		**60**	„
gruba wędzona okrasa		**80**	„

hurtownie znacznie taniej.

Specyalność: masło, sery.

Najlepsze masło stołowe funt **1,30 mk.**
„ **masło** „ **1,20** „
masło do pieczenia funt **1,10 mk,**

sery z piwa w kistkach po 1½ kopy i po 1 kopie, jako też szwajcarski, tylkżycki i wszys kie inne gatunki sera po najtańszych cenach poleca

J. Rzysko, ulica Szeroka nr. 16.
Telefon nr. 1520.

Dla P. P. Właścicieli domów.

Za stare zaciekające **dachy cynkowe** dajemy **nowe papowe dachy podwójne,** pod długoletnią gwarancyą włącznie wykonania prac cynkowych

bez dopłaty

również polecamy się do wykonywania wszelkich prac dekarskieh, asfaltowych i izolacyjnych.

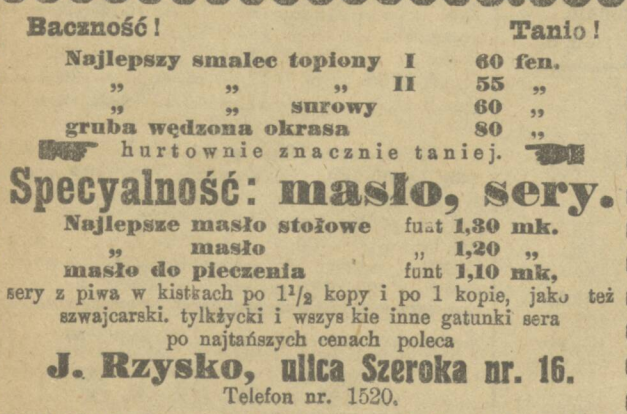
Sobecki & Wrzesiński, Poznań
biuro: **plac Wilhelmowski nr. 18** (Dom Przemysłowy).
Telefon nr. 250.

Masło tańsze!

Najdelikatniejsze

masło stołowe funt 1,30 mk.

M. Miczyńska
(właść.: Karól Piątkowski)
Telefon 658. **plac Plotra nr. 3** Założ. 1872.
specyalny skład sera, masła i jaj.

5 centnarów i więcej ważą świnie 10-miesięczne, którym się daje regularnie domieszkę Susolu lub fosforanu wapna.

Kupując nasze wyroby chroni się je od rozmaitych chorób jak czerwonce, pomoru, sztywności i rozmiękczeniu kości. Na co dowód:

Pan Widera z Sodowa p. Lublinitz pisze:

»Miałem tak chore świnie, że nie mogły już chodzić, gdy im zacząłem dawać nasamprzód fosforanu wapna a potem Susol, to w krótkim czasie zupełnie wyzdrowiały.

Susol kosztuje: 10 funtów 3,50 mrk., 25 funtów 7,00 mrk. 50 funtów 13,50 mk., 100 funtów 25,00.

Fosforan wapna kosztuje: 10 funtów 2,50 mk., 25 funt. 4,75 m„ 50 funtów 8,00 mk., 100 funtów 13,50 mk.

10 funt. wysyła się pocztą, większe ilości koleją franko najbliższej stacyi zamawiającego.

Chemiczna fabryka Susolu w Poznaniu.
Adres do listów: Chemische Fabrik des Susol, Posen W. 16.

W paczkach po 40 fen. za funt i 75 fen. za 2 funty jest Susol do nabycia u następujących firm:

Czepczyński i Ofierski w Poznaniu, Adamek w Kępnie, Blümel w Stęszewie, Bzdawka i Stoinski w Pniewach, Chylewski i Grochowski w Jarocinie, Grątkowski w Kościanie, Hoffmann i Nehring w Gnieźnie, Janicki w Nakle, Jankowski w Grodzisku, Kubicki w Środzie, Kaja w Żninie, Maliski w Szubinie, Mroczkowski w Rawiczu, Ofierzyński w Borku, Paicher w Pobiedziskach, Rzymkowski w Kruświcy, Sieradzon w Lesznie, Siemianowski w Kcyni, Tuczyński w Zbąszyniu, Tułasiewicz & Mroczkiewicz w Wągrówcu, Zwierzyński w Szamotułach, Skrzypczak w Janówcu, Sławski w Wielichowie, Ziętak w Grodzisku.

Kasa oszczędności
Banku Rolniczo-Przemysłowego
Kwilecki, Potocki & Sp.

Przyjmuje na oprocentowanie wkładki każdej wysokości od 1 marki począwszy płacąc od 3 do 3½ procent, wedle umowy.

---

†

W poniedziałek zmarł długoletni członek nasz ś. p.

Józef Bajerlein.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 14. bm. o godz. 4-tej po południu. O liczne stawienie się pod sztandar z ul. Kościelnej nr. 16 prosi szanownych członków ZARZĄD
Tow. Przemysł. w Jeżycach.

---

†

W poniedziałek zmarł o godzinie 7 i pół rano nasz długoletni a gorliwy członek śp. druh

Józef Bajerlein.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek o godz. 4-tej po poł.
ZARZĄD
Tow. gimn. »Sokół« w Jeżycach.

Szan. druhów uprasza się, aby w pogrzebie wzięli liczny udział. Punkt zborny o godz. 3 i pół przed domem żałoby ul. Kościelna 16.

W pierwszą rocznicę śmierci męża mego ś. p.

Adama Konarskiego
odprawi się
msza żałobna
w kościele farnym d. 13. września, t. j. w środę o godz. 7 rano, o czem wszystkim krewnym i znajomym donosi
żona wraz z dziećmi.

Wprawia zęby, plombuje, wyrywa i t. d.
Leon Nowicki
Zakład dentystyczny
Poznań, Plotra plac nr. 2
(drugi dom od ul. Wrocławskiej.)

Aukcya

w czwartek, 14. września do tego dnia sprzedaję aby uprzątnąć **po bajecznie tanich cenach futra spacerowe i do podróży, mufy, kołnierze, plusz. kanapy, szezlongi, lustra, regulatory, stoły, zegarki, tow. złotnicze i garderobę**

Israel'a lombard,
Stary Rynek 7. I.

Ok. 1 fen. 1 but. piwa

do przyrządzania w gospodarstwie domowem **przez najlepszy z wszystkich słodowych piwnych ekstraktów.** Przesyłki na próbę 2 but. z przepisami użycia 2,75 fr. za zaliczką wprost przez **gorzelnią żyta i fabrykę ekstraktu** [5334
Paul Heise, Nordhausen.

R. Dzień Ci dobry Przyjacielu
S. Witam, witam Cię sąsiedzie!
R. A gdzie tak prędko dążysz?
S. Do p. Białasa przy ul. Wrocławskiej 2 kupić sobie dobry zegarek.
R. To pójdziemy razem, bo muszę sobie dobrać okulary.
S. Mówię, Ci, że p. Białas ma bogato zaopatrzony interes w dobrze chodzące i obciągnięte zegarki, złotą i srebrną biżuteryę obrączki ślubne, korale i stare monety.
R. Prawda, słyszałem też, że pan Białas obchodził 20-go kwietnia 20-letnią rocznicę założenia swego interesu.
S. No, to powinszujemy mu przy tej okazyi.
R. Pan Białas wysyła także na żądanie cenniki ilustrowane darmo i franko; ponieważ zachodzą pomyłki, musimy uważać na drugą kamienicę od rynku.

Dobrze prosperujący **interes kolonialny** (narożnik) z pomieszkaniem połączony, z nową jeszcze maglą, sprzed. dziennie 70—80 ltr. mleka, z stałemi odbiercami, jest z powodów bardzo ważnych **zaraz** do sprzedania. Dzierżawa roczna 600 mk. Bliż. wiad. udz. Eksp. Wielkopolanina pod nr. **5864.**

Koncert Zandonium

czworograniata harmonika z 120 głosami, prawie nowa, ze szkołą, aby sam się nauczyć i wiele innych nót, w fabryce kosztuje 130 marek sprzedam za **55** marek.

Pianino doskonałe za **180** M. Wysoki **Automat muzyczny** z dzwonkami i 20 nót do tego za **150** Mk. Dobre stare **skrzypce** oraz rozm. mało używ. **meble** tanio do sprzedania.
Karol Schulz, Strzelecka 3 part.

Całkowita wyprzedaż!

Z powodu zwinięcia interesu na 1. 10. 05 wyprzedaję tylko dni kilka całkowite **urządz.** ogrod. i restaur. t. j. **bufety, stoły, krzesła, kanapy, szklanki** i **bieliszki** wszelkiego rodzaju. **Automaty** do czekolady i karmelków, kart poczt., **pompę powietrzną** dla kołowców, jak również wiele potrz. przedm. do gospodarstwa miejskiego
Wł. Fischbach,
Park Wiktoryi.
Ul. Dębińska nr. 6.

Baczność!

Drzewo budowlane, okna, drzwi, piece, podłogi, schody, deski, cegły w najlepszym stanie z rozbiórki przy kościele św. Wojciecha tanio do nabycia.
Świnka, Wilda, Bachstr. 21.

Poszukuję w większem mieście Księstwa dobrze zaprowadzonego
składu kolonialnego
połączonego z łokciowizną. Łask. oferty uprasza
Józefa Piskorska,
Środa (Schroda). [5834

Do sprzedania dobrze opłacający się **interes mleka.**
Zgłoszenia przyjmuje ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **5837.**

Bez żadnej konkurencyi!!!
Interes golarsko-fryzyerski
zaraz tanio do sprzedania. Bliższe wiadomości **Głogowska ul. 73** w restauracyi.

Małe gospodarstwo

18 mg. z domem mieszk. i chlewem 3 mile od Poznania jest za 10 000 mk. do sprzedania przy wpł. 3 000 mk. Zgłoszenia **hauptpostlag. Joseph Posen.**

Dobrze prosperujący
handel wiktualny
z maglą oraz całkow. urządzeniem jest tanio do nabycia. Zgł. przyjm. eksp. Wielk. pod nr. **5854.**

Świetna egzystencya!
Przyrząd ręczny do gaszenia ognia, polecenia godny dla każdego gospodarstwa domowego, fabryki lub władz urzędowych, wagi 2 i pół klg. Cena detaliczna 6,50 mrk. ofiaruje poważna firma na stały rachunek. Praktyczność stwierdzona poświadczeniami władz. Praktyczny okaz przed kontraktem. Wyprzedaż bez troski, bo tylko podagenci wchodzą w rachubę. Oferty **D. K. 951** do firmy Haasenstein & Vogler **A. G. Berlin W. 8.**

Skład cygar

od wielu lat z dobrem powodzeniem jest zaraz tanio do nabycia.
Gdzie? wskaże ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **5814.**

---

2 domy

masywne nowo wybud. z interesem rzeźnickim, oraz skład kolonialny z sprzedażą wina i cygar przy domu około 1 morga ogrodu z stawkiem, 12 klm. od Poznania są pod korzystnemi warunkami dla rodaka do sprzedania. Zgł przyjm. eksp. Wielkopolanina pod nr. **5845.**

Restaracya

w najlepszym biegu, jest z powodu innego przedsiębiorstwa pod korzystnemi warunkami zaraz do sprzedania. Zgłoszenia piśmienne przyjmuje ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **5798.**

Mam
skład kolonialny
wraz z 2 pokojami i 2 mg. ogrodu z drzewami owocowemi na dużej wsi od 1 paźdz. 1905 do odstąpienia.
Jan Kołaski, Kożmin.
ulica Klasztorna 64.

Szafy, szyfonierki, łóżka, stoły, (imitacya), małe lustra tanio do sprzedania. Północna ul. 16 (w magazynie trumien
P. Bielawski.

Dom,

w którym są **2 składy,** położony przy ożyw. ulicy, mam zamiar sprzedać. Bliższych wiadomości udzieli
Julian Jerzykiewicz,
Kosten. Madajstr. 13.

Panna przystojna, ładna, posiad. 12000 mk., zamierza wyjść
za mąż.
Zgłoszenia uprasza
Frankiewicz.
Jeżyce, Wielka Berlińska ul. 24.

Uwaga: Mój interes znajduje się jak dawniej we własnym domu.

L. Jezierski, Poznań,
Przed bramą Berlińską nr. 16

hurtowny skład w olbrzymich zapasach **słoniny, brzuchów** solonych i wędzonych, **sadła** jako i **smalcu i flaków** w najrozmaitszych gatunkach.

Najtańsze źródło zakupna dla sprzedających z drugiej ręki.
Telefon No. 375. Cenniki gratis i franko.
Adres telegramu: **L. Jezierski, Posen, Berlinertor 16.**

Polecam:

Materye wełniane, jedwabne, gotową bieliznę damską i męzką, stołowiznę, dywany, firany, story, chodniki, halki, trykotaże, linoleum i t. d.

Ceny bardzo umiarkowane.
Wybór wielki.
Próby wysyłam na żądanie.

F. Raczkowski,
ul. Nowa — Bazar. Telef. 1629.

Sklep wiktualny z maglą jest zaraz lub później do nabycia. Bliższych wiad. w eksp. Wielk. pod nr. **5850.**

Wdowiec w starszym wieku, posiadający 6,000 mk. i 40 mórg gospodarstwo poszukuje **żony** na też drodze. Starsze panny lub wdowy zechcą złożyć swe oferty do Eksp. Wielkopolanina pod nr. **5784.**

Porządnego
chłopca
na cały dzień przyjmie
Drukarnia Wielkopolanina

Potrzebni: **Urzędnik i pisarz gosp'** kaw., kilku **służących, kucharz** kaw. **forczpan** kaw. i żon. **Służący** żon. z ogrodem, a żona gospodynią. Od Nowego Roku **kowal i włódarz.**
Pośrednik miejsc
Stanisław Tuczyński,
Posen, Ritterstr. 10.

Dorosłe
panienki
przyjmie na **stół i stancya.** Opieka macierzyńska.
Trąmpczyńska,
Wielkie Garbary nr. 50.

Potrzebni od paźdz. **Kucharz** żon. obezn. z ogrodn. i myśliwy na 240 mk. i dep. **służący** żon. na 300 mk. i dep. **kuchmistrz** k. na 600 mk. lub żon. na 360 mk. i dep. **urzędnik gosp.** kaw. na 800 mk. Kilka **gospodyń** z got. po 240 i 300 mk. **Panny-służące, praczki, bony** po 240 m. i 300 mk. **Stangret** żon. na 180 mk i dep. i rozmaite inne miejsca dla całego personalu dworskiego. Pośrednik posad dla urzędników g. nauczycielek i oficyal. dworskich.
Franciszek Niedzielski,
Poznań — Posen, Bäckerstr. 7.
Telefon No. 1036.

Krawców
na elegancką robotę na miarę, surduty, spodnie, kamizelki w domu i po za domem poszukuje zaraz
Kallmann Sohn
Stary Rynek 86. i róg ulicy Kramarskiej 15.

Organista żon., młody, z małą familią, dobrze polec. i znający swój fach, mający przytem zajęcie poboczne, poszukuje posady najchętniej w miejscu, gdzieby mógł założyć handelek. Łask. oferty upr. się do eksp. Wielk. pod nr. **5851.**

Potrz. **3 gospodynie** na 80 do 100 tal. **2 pisarzy g.** na 300 do 400 mk. **służący** k. na 90 t **kucharz** ż. na 300 mk. i dep **Nauczycielka.** Pośr. pos. i dóbr Adr. **Władysław Karwat,**
Poznań—Posen, Bäckerstr 4.
Mam na sprzedaż kilka **folwark.**

Posługaczka

może się zaraz zgłosić
St. Tuszewski,
Rycerska ul. 12.

---

2 panny przyjmie na stancyą od 1 paźdz
M. ABRAM,
ul Łąkowa 14, III p. w podw.

Kilku
pomocników malarskich
i kilku **strycharzy** potrzebuję zaraz na stałe zatrudnienie. **P. Olszański i Synowie,** malarze dekoracyjni w Poznaniu, W. Garbary 43

Szwaczki do maszyny
na spodnie skórzane i z materyi mogą się zgłosić.
ul. Szewska 12 I ptr.

Redaktor

biegły, z dłuższą praktyką, poszuk. miejsca. Zna kilka języków. Oferty z podaniem warunków przyjmuje eksped. Wielk. pod nr. **5734.**

Poszukuję zaraz na cegielnią
zawiadowcy
(szachtmajstra) obeznanego z pracami potrzebnemi na cegielni.
Zgłoszenia przyjmuje
S. BRZESKI,
Poznań, Stary Rynek 61.

Do mego handlu kolonialnego potrzebuję od 1-go października
pomocnika
biegłego i przyjemnego ekspedyenta. Do zgłoszeń proszę dołączyć odpisy świadectw również podać pensyą przy wolnym stole i stancyi.
W. Piechocki, Inowrocław.

Zdolnego
kowala
znającego dokładnie swój fach, zwłaszcza w dziale narzędzi i maszyn rolniczych, oraz
2 uczni
przyjmie natychmiast. [5827
Fr. Jaworski,
Września — Wreschen.
Fabryka maszyn i narzędzi roln.

Pomocnika

do **handlu win i destylacyi** poszukuje
J. Łukowska, Rawicz.

---

2 czel. siodlarskich

potrzebuje zaraz
Antoni Górski,
siodlarz i tapicer w Janówcu.

Zdolnego
czeladn. piekarsk.
jako też
ucznia
przyjmie zaraz
L. Adamski,
Cukiernia i piekarnia
w Rogoźnie.

Dom. Twardów p. Kotlin potrzebuje zaraz
pisarza podwórzow.
lub elewa gospodarczego. Tylko dobrze rekomendowani będą uwzgl.

Ucznia

do handlu delikatesów, owoców południowych i towarów kolonialnych poszukuje od 1. 10 1905
Teodor Bielawski,
Pleszew, Rynek.

Do mej destylacyi i handlu tow kolon. poszukuję zaraz
ucznia
przy wolnem utrzymaniu
S. Adam. Jarocin,
Jaretschin.

Uczennice
chcące się wyuczyć szycia kostyumów i wszelkich okryć damskich mogą się zgłosić zaraz, oraz
panny do szycia
przyjmie **S. Grzymała,** Poznań, ul. Długa nr. 7 III ptr

Spółka Stolarska poleca **meble** stylowe po nader mizkich cenach. Wyprawy dla nowozeńców najtaniej. **Telefon 1093**

Nakładem i drukiem Fr. Ciesielczyńskiego w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny Józef Kozyra w Poznaniu.